

B

EXERCITATIO
M E D I C A
VIGESIMA QVARTA:

*In almâ Argentoratensium Aca-
demiâ proposita:*

PRÆSIDE
MELCHIORE SEBIZIO
juniore, Doctore ac Pro-
fessore Medico:

Respondente
M. PAVLO THOMA
ARGENTINENSI.

ARGENTORATI,

Typis exscribebat Joannes Andrea.

Anno M. DC. XXIV.

PROBLEMA I.

AN pulmo moveatur per se, proprio ve ac naturali motu, qui ab insito principio proficiscatur? Ita quidem putat Averroës. Verum secus suadet sensus & ratio. Nam quod propria & insita vi movetur, id etiã alio quiescente movetur: quoniam à nullius motu dependet.

At pulmo quiescente thorace nunquam moveatur, velut *auto-lia* monstrat. E. propria & insita vi non movetur. I I. si pulmo moveretur à principio interno, utiq; etiam thorace detractò moveretur: quemadmodum calvã ablata cerebrum moveri videmus: & remotis costis cor pulsare animadvertimus. At consequens rursus *auto-lia* redarguis.

I I.

Vtrum pulmo motus sui principium accipiat à corde? Agentem defendit Aristoteles lib. 3. de part. anim. c. 6. & lib. de Respirat. c. 4. & ult. Nos pulmonem quidem propter cor moveri concedimus, ut ejus calor ventiletur: quo nomine etiam cordis flabellum & ventilabrum à Philosophis appellari solet. Sed cor principium efficiens motus pulmonis esse inficiamur. Tale enim si esset, utiq; pulmo moveretur ad motum arteriarum, quæ motum suum cordi ferunt acceptum. At consequens refutat visus & tactus. Deinde, quia motus pulmonis pro voluntatis nostræ arbitrio aliquandiu potest intermitteri, rursusq; excitari: potest etiam prohibitu nostro variari in celeritate & tarditate, raritate & frequentia, magnitudine & parvitate, &c. Id quod facere nobis minimè liceret, si motus pulmonis à corde proximè dependeret. Foret enim planè naturalis, neq; obsecundaret voluntati. Tertio, quia motus pulmonis cessare potest, persistente pulsu cordis: id quod in cohibitione spiritus apparet. At si ortum duceret

A 2

à corde

à corde, fieri non posset, quia moto principio pulmo moveretur.
Quartò, quia pulmo cordis motum minimè imitatur, quemadmodum
arteria. Multò quoq; tardior est quàm cordis: ita quidem,
ut respiratio una tres quatuorve cordis pulsationes adæquet.

I I I.

Quodnam ergò motus pulmonum principium? Gale-
nus scribit, illud extra pulmonum substantiam esse: ponitq; qua-
druplex: facultatē scil. animalem: caput, sub quo inaudiuntur ce-
rebrum & nervi: pectus, sive thoracem: & musculos thoracem
moverentes. Ex quibus quedam sunt principia remota: ut virtus
animalis & caput: quedam propiora, ut thorax: quedam proxi-
ma: ut muscoli thoracici. Virtus enim capiti insidens per nervos
musculos thoracis movet, cujus motū postea pulmones sequuntur.
Hi namq; ex se omnis sunt motus expertes: continenter autē à tho-
race moventur: quippe cū thorax contrahitur, contrahuntur &
pulmones, undiq; compulsi atq; compressi: quod expirantibus no-
bis & loquentibus usurvenis. Cū verò thorax dilatatur, in omnē
quoq; partem pulmones diducuntur. Hoc placitum Galenus tūm
alibi, tūm præcipuè l. 6. de us. part. c. 2. 10. & 17. l. 7. us. part. c.
p. 1. de instr. olf. c. 5. l. de util. respir. c. 5. l. de caus. respir. l.
5. de loc. aff. c. 3. l. 1. de diff. resp. cap. 4. & 18. & l. 2. de caus.
sympt. c. 4. tradit. Motus ergò pulmonis accidentarius est, se-
quiturq; principium externum, motum scil. thoracis, ne vacuum,
à quo natura abhorret, concedatur. Ratio Galeni est: quia nul-
lam invenire licet dispositionem, in quā thorax quiescat: pulmo
autem moveatur. Hūc accedit & experientia, quæ Galeni decre-
tum confirmat. Nam vulnerato thorace, ut aer ingredi possit,
immobilis esse solet pulmo. Quid ita? quia aer sese insinuat, va-
cuūq; spatium replet. Itaq; opus non est, ut pulmo thoracis mo-
tum ad fugiendum vacuum sequatur. Historiam hujus rei recen-
set elegantem Archang. Piccolhom. l. 4. anat. lect. ult. ad
quam lectorem remittimus. Idem Author ibidem historiam
aliam narrat, quā probare contendit, pulmonem non proprio, sed
alieno, & thoracis quidē motu moveri. Vidi, inquit, in viro mihi
familiari, qui è vitā migravit, totum pulmonem costis omnibus
undiq;

undiq; tenacissimè, sine tamen difficultate respirandi, adherescen-
tem. Ex quâ historiâ sic licet argumentari. Pulmones in isto viro
aut liberè movebantur & motu proprio: aut alieno, motu scil. tho-
racis sese dilatantis & contrahentis. At proprio moveri non po-
terant: quia undiq; tenacissimè costis adhaerebant. Movebantur
ergo alieno, nimirum motu thoracis. Hoc enim se attollente, aère
implentur fistule pulmonis: & contrahente, rursus deplentur, sol-
tis in modum.

I V.

Sitné pulmonis officium, sanguinem & spiritum vita-
lem sinistro cordis ventriculo præparare? Hippocrates l. de
cord. scribit, pulmonem cordis intemperantiam, h. e. calidita-
tem, castigare. Plato in Timæo consentit, & pulmonem estus il-
lius temperandi gratiâ conditum monet. Aristoteles l. 3. part.
animal. c. 6. & libell. de Respirat. pulmonem spirandi cau-
sâ datum asserit. Sed respirationem propter cordis refrigerium
institutam docet. Galenus l. 6. us. part. c. 2. & 9. nec non l. 7.
us. part. c. 5. dicit, pulmonem respirationis & vocis organon ef-
se. Recentiores etiam alios usus addunt: nimirum calcitrantem
esse cordis, & lobis suis cor in orbem complecti, ne vel antèrius à
sterno, vel posterius à vertebra thoracis, dum movetur, offenda-
tur: alterare item & præparare aërem inspiratum cordi, ut spiri-
tui vitali conveniens possit esse pabulum, & apta materia genera-
tionis spiritus novi. Nos usus ultimos à neotericis traditos secun-
darios arbitramur: à veteribus autem propositos primarios. Nam
eum pulmo se dilatat, externum aërem inspirat, pro refrigeratione
cordis, & refectione spiritus vitalis. Cum se contrahit, aërem ca-
lesfactum & fuliginosum cordis excrementa emittit, materiamq; vo-
cis suppeditat. Realdus Columbus l. 11. anat. c. 2. officium
comminiscitur novum. Vult enim, sanguinem è venâ cavâ in
dextrum quidem cordis sinum effundi, & in illo attenuari: at non
per septi foramina, quæ negat, ferri in sinistram: sed per venam
arteriosam amandari ad pulmones: & in ipsa tractari, ut pars
in eorum faceat alimoniam: pars in spiritum vitalem sangui-
nèmq; vitalem abeat: sed postea per arteriam venosam in sini-
stram

strum ventriculū deducatur, ibiq; ultimam elaborationem atq;
perfectiōnem acquirat. & tandem per arteriam magnam in omne
corpus distribuatur. Quam sententiam etiā Iulius Cæsar Aran-
tius in obs. anat. c. 33. amplecti videtur, & contra Galeni opi-
nionem, de sanguinis ex dextro sinu per septi foramina in sini-
strum transsudatione, multa argumenta in medium profert. Ve-
rūm Columbi placitum refutant Archang. Piccolhominus l. 4.
anat. lect. ult. & Andr. Laurentius l. 9. anat. c. 6. quæst. 11.
Rationes Piccolhomini sunt istæ. I. Pisces spiritum vitalem
habent, & pulmonibus tamen carent. E. pulmones non sunt au-
thores spiritus vitalis. II. si totus sanguis in dextro cordis sinu
attenuatus ferretur in pulmones, tum pro nutritione eorum, tum
pro generatione spiritus vitalis in pulmonibus, certè tanta deberet
esse vena artiosa, quanta est vena cava, in dextrum cordis thala-
mum inserta. Atqui hæc major est: illa longè minor. E. totus san-
guis è dextro sinu cordis ad pulmones minimè vehitur: sed tan-
tum illius, quantum pro eorum nutritione sufficit. Reliqua verò
pars, per poros septi è dextro in sinistrum cordis specum percola-
tur: in quo spiritus & sanguis vitalis perfectiōnis caractere insig-
nitur. III. Ad spiritus vitalis generationem locus requiritur
calidissimus. Talis autem pulmo non est: sed cor. E. in hoc sa-
lum: non in illo spiritus iste procreatur. IV. Spiritus vitalis, qui
subtilissimus, ad sui generationem locum postulat densum atque
compactum, ut diutius in eo contineri, ac elaborari & perfici pos-
sit. At pulmo rarus est, laxis, & spongia similis. V. Si spi-
ritus prepararetur in pulmone, utiq; inde ad cor per arteriosam
venam derivandus esset. Atqui cum vas istud simplici constet
tunicâ, propter illius sanè raritatem, aut totus, aut magna ejus
pars disperderetur dissipata, antequam ad sinistrū cordis antrum
pertingeret. VI. Si ex sanguine spiritus gigneretur vitalis, pro-
fecto conjunctas oporteret esse venam arteriosam & arteriam
venosam, & propagines earum per vasos quos copulatas. At in-
terjecti sunt rami arteria asperæ: & ejusmodi vasos quos non ob-
servantur. VII. Si pulmo procrearet spiritum vitalem, canales
haberet ex se in totum corpus exporrectos, per quos illius fieret di-
stributio.

*sributio. At quis anatomicorum eos observavit, aut demonstra-
re potuit? VIIII. Si pulmo esset effector spiritus vitalis: cor autem
distributor: cor serviret pulmoni, essetq; eo ignobilius, quod absur-
dum. IX. Si pulmo faceret spiritum, sedes foret facultatis vitalis.
Statuitur enim spiritus facultatis vehiculum, quod facultatem in
certâ sede residentem communicat partibus alijs.*

V.

*Habentne mamme in viris aliquem usum? De usu
mammarum in mulieribus nullum est dubium. In ijs enim, inquit
Aristoteles l. 4. de part. an. c. 10. mulieres cibum parvulis suis
recondunt: quia lactificant. At lacte illis opus: quia solidiore
cibo uti non possunt: lac autem ad sanguinis naturam, quo in ute-
ro pascebantur, quam proximè accedit. Vnde Galenus l. 14. de
uf. part. c. 8. illud ex Hipp. l. 2. Epid. sect. 3. menstruo ad æthi-
germanum, vocat. Dubium verò haud est exiguum de usu mam-
marum virilium. Aristoteles quidem l. 4. de part. an. c. 10.
ait, factas esse, ut sedem cordis operiant. Quod ipsum quoq; Ga-
lenus l. 7. de uf. part. c. 22. tradit. Verum non videmus, quo-
modo corpuscula exigua, cordis situi minimè respondentia, sed al-
terum ad latus ejus dextrum, alterum ad sinistrum positum, tege-
re cor, & adversus externas injurias tueri valeant? Est enim cor
in medio thoracis collocatum, & magnitudine mammillas hasc
longè superat. De mammis quidem mulierum hoc concedimus:
quia totam ferè thoracis anticam partem occupant. Vnde etiam
ipsemet Galenus loco citato ingenuè fatetur, mammas mulie-
bres, cum glandulosam habeant naturam, & magnâ in molem ex-
tuberent, duo hæc officia, tegere scilicet & defendere cor, magis præ-
stare cordi, quàm viriles. Andreas Laurentius addit 3. alios
usus: nimirum ut sint ornamento viris: ut titillationem juvent
ac promoveant: ut virile corpus compleant, ne imperfectius sit
muliebri. Sed quid ornatus faciant corpuscula illa nigricantia,
& instar verrucarum prominentia, non apparet. Quomodo item
titillationem promoveant, non liquet; cum ex cute solum & pa-
pillis componantur: & titillationis sedem Aristoteles l. 3. de
part. an. c. 9. in diaphragmate constituat. Et si maxime titil-
lationem.*

lationem iurarent; queri tamen posset, cui bono? An ut libido exci:edat? Atqui titillatio molestia potius esse videtur quam voluptas. Si dicas, concessus esse viris, ut eorum corpus perficiant, ne imperfectius sit muliebri: Respondemus, nihil in corpore humano tantum propter rō ēivas factum esse: sed omnia vel ad actiones obeundas, vel ad usus præstandos directa. At quam queso actionem obeunt mamma virorum? Nullam. Quem usum præstant? Nobis certè minimè liquet: ideòq; aliorum sententiam avidè expectamus. Scimus equidem, docere quosdam, hunc papillarum esse usum, ut centrum sint, in quod nervorum à quinto pari dorsi (unde exquisitus illarum sensus) & venarum fines desinant. Verum hæud opinamur, hoc demonstrari ex anatomicæ passe. Neq; enim syndromen vel nervorum, vel venarum in ijs observamus. Fortè is earum usus est, ut unà cum glandulis axillaribus emunctoria sint thoracis, & partium in eo contentarum. Constant enim substantià rarà, laxà, & fungosà, ut superfluas excipere humiditates valeant. Referuntur insuper papille ad glandulas: quarum officium est secundum Hippocratem l. de gland. ἀπορροήν τῶν πλεονέχων τῶν ἄλλυ σωματῶν, reliqui corporis redundantantes humores auferre. Unde sapius eas tumere, & pravis imbutas humoribus deprehendimus, adèò ut quandoq; exulcerentur, findantur atq; dehiscant.

V.

An in mammis virorum lac generari possit? Secundum consuetum & ordinarium naturæ cursum lac in viris non generatur, tribus de causis. I. quia deest materia. Nam cum viri calidiores sint feminis, & corpus habeant rarius atq; apertius, sintque mulieribus laboriosiores, multum sanguinis in sui nutritionem convertunt: multum etiam per corporis spiracula discutunt: ita ut superfluo pro lactis procreatione non suppetat: quam ob causam etiam menstruis carent. II. quia desideratur efficiens: glandula scil. mammillares. Hæ enim secundum Hippocr. l. de Gland. lactificant. III. quia abest finis. Lactis enim is finis est, ut infantem in lucem editum alat. At lactandi provincia femi-
nis est

nis est demandata. Vnde Hipp. l. de Gland. mulieres lac habent: viri non habent. Dices Aristot. l. i. hist. an. c. 12. scribere, etiam in maribus lac fieri posse. Et Cardanum historiam narrare de viro 34. annorum, ex cuius mammis tantū lactis fluxerit, ut infantē nutrire potuisset. Respondemus, fieri posse, ut in viris quibusdam frigidioris humidiorisq. nature humor quidam albicans, tenuis, aquosus & crudus, lactis emulus, gignatur. Verum autem lac, quod non modo album; sed etiam dulce, modicē crassum, pingue, & nutritivum, in ijs generari non videtur: idq. propter defectum glandularum, quibus vis illa γαλακτοποιητικὴ insidet.

VII.

An mammæ virorum planè glandulis sint orbatæ? Ocularis inspectio docet, mammas viriles tantum ex cuticulâ, cutē, papillis & pinguedine contextas esse: glandulosas autem corporibus lactificantibus destitui. Obijcies, mammas tamen in quibusdam viris, non secus, atq. in mulieribus, prominere, pendulasq. esse. Respondemus, causam non glandulas, sed copiosam pinguedinem esse. Hæc enim in obesis corporibus magis circa papillas, quam alibi in pectore, luxuriare solet. In faminis autē glandulas habent, easq. candidissimas, multis vasīs intertextas. Vnde & nutrimentum earum, & quod superest in nutritione, albicat: teste Avicenna l. 3. can. fen. 12. tract. 1. c. 1. Similes enim ratione assimilationis esse dicit hepati. Quemadmodū enim hepar suum nutrimentum sibi in colore & temperaturâ associare studet, albumq. chylum rubificat & in sanguinem mutat: ita glandula mammarum rubrum sanguinem albificant, & in lac convertunt: ut eo infans noviter natus nutriatur, usq. quò fortior evadat, & cibum solidiorem concoquere possit. Avicenna ibidem.

VIII.

Sitné diaphragma membrana potius quam musculus: an partim mēbrana, partim musculus? Particula hæc varias sortita est appellationes. Hippocrates eā ubiq. φρένας appellat: uti videre est aph. 18. f. 4. aph. 18. f. 6. aph. 54. f. 7. in Coacis prænot. l. i. Epid. f. 4. in prognost. l. de vet. Med. l. περὶ ἀνατομῆς. l. de oss. nat. & alibi sæpius. Putat autem lib. de morbo sacro, nomen hoc habere τῆ τύχη κατημένον, καὶ τῶ νόμῳ: τῶ δ' ὄντι ἐκ, ἐδ' ἂ τῆ φύσει. Ideoq. μέγαν,

B

μέγαν,

frustra eo insigniri. Neq̄ enim apparere, quam vim habeat
 ad sapiendum & intelligendum. Cerebrum enim intelligentia ac
 prudentie internuncium & interpretem esse. Diaphragma autem
 tantum sapere & intelligere, quantum auricula cordis audiunt, h.
 e. nihil. Aristoteles Hippocrati subscribit l. 3. de part. an. cap. 10.
 ἐφ' ἑσῶν, inquit, appellantur, ὡς ἡστέριον καὶ τὴν ἐσῶν, quasi participes
 sint prudentia. Atqui nullatenus participes sunt. Sic autem nomi-
 nantur, quod vicina sint ἡς, quæ vim illam obtinent: (cordi enim
 pretenduntur) & quia inflammata continuo mentem sensumq̄
 perturbant. Idem Aristoteles septum passim διαφράγμα, quasi zonam
 per medium cingentem, nuncupat: ut ex loco alleg. & l. i. hist. an.
 c. 17. liquet. Reperitur & ὑπὸ τῶν κοίλων, zona succingens, & περιττοῦ,
 circumcingens, ἀπὸ τῆς κοίτης ἢ κοίτης κενῆς, à cingendo. Plato, ut Gal.
 l. 5. loc. aff. c. 4. notat, διαφράγμα ἀπὸ τῆς διαφράττειν, à secernendo,
 primus appellavit. Causam reddit Aristot. l. 3. part. an. c. 10. Est
 enim instar parietis & sepi, sedem cordis, tanquam partis nobilio-
 ris, ab ignobilioribus, quæ in abdomine contentæ, dirimentis: ne
 exhalatione cibi & caloris adventitij copiâ facile occupetur. Quod
 nomen fortè mutatus est ab Hippocrate, qui l. de virg. morb.
 non quidem voce διαφράγμα & : attamen διαφράγμα utitur. Ruf-
 fus Ephes. l. 1. de hum. corp. part. appell. c. 9. inter septū: Theo-
 dorus Gaza præcordia nominat: quod cordi, ut Aristoteles lo-
 quitur, pretendatur: vel quia officio ventriculi sinistro, quod ve-
 teres πνεύματος vocarunt, quemadmodum Galenus tum alibi, tum
 præcipuè l. 2. al. fac. c. 24. & l. 5. de loc. aff. c. 6. monet, sit contiguū.
 Macrobius disseptum: Cornel. Celsus septum transversum di-
 cunt; ab officio & situ: quia veluti interjectus paries thoracem ab
 abdomine, & organa vitæ à naturalibus dirimit: & quia ab of-
 se sterni per notharum costarum extrema ad lumborum regionem
 fertur: quo nomine ab Hippoc. in Coac. prænot. διατάξις nuncu-
 patur. Quæritur ergo, an membrana sit, an musculus, an parim
 membrana, partim musculus? Plinius hanc partem videtur in
 membranarum albo habere. Sic enim ille l. ii. hist. nat. c. 37. Extæ
 homini ab inferiore viscerum parte separantur membranæ, quæ
 præcordia dicuntur: quia cordi pretenduntur: quod Græci appella-
 verunt ἐσῶν. Huic refertur accepta subtilitas mentis: idè nulla ei
 est:

est caro: sed nervosa exilitas. Aristoteles l. 3. part. an. c. 10. partim musciculum, partim membranam facit. Est enim, inquit, septum costis annexum parte sui carnosiore validiorę: mediã autẽ constat membranã exiliori. Et l. 1. hist. an. c. 17. scribit, cinctum costis, & subcartilagineis, & spina annexum esse: parte mediã tenue, membranęq; exilitate contextum. Nos cum Gal. l. 5. loc. aff. 4. l. 5. adm. an. 5. & 8. l. de dis. musc. c. 23. l. de caus. respir. & l. 8. adm. anat. c. 2. & Theophilo l. 3. de hum. corp. fabr. c. 18. septum musciculum esse volumus. Nam & formam musculi habet, carnem fibrosam: & officio musculi fungitur, cum ab omnibus medendi artificibus inter organa motui thoracis & respirationi servientia recensetur. Eo enim inflammato, aut alio tumore detento, presso item, vulnerato, aliterve affecto, respirationem ledi comperimus. Que illius substantia pro membranã ab Aristotele habetur, membrana non est, sed tendo: teste Galeno l. 5. adm. anat. 5. & 8. Membranas enim peculiarias habet duas: unam inferiorem, à peritonaeo: alterã superiorem, à pleurã ortam: sic eodẽ docente l. 7. us. part. c. 21. Quod si propter tendinosam substantiam membrana statui deberet, musculi quoq; abdominis obliqui externi atq; interni, itẽmg; transversis, qui amplius admodũ tendinibus sunt præditi, nec nõ & is, qui in tibiã anteriũ inseritur, suõq; latissimo tendine, quo major in corpore non habetur, instar cutis femoris musculos posteriores circumdat, membranã dicendi forent. IX.

Rectẽne Plato & Aristoteles usum diaphragmatis explicãrint? Galenus l. 5. loc. aff. c. 4. scribit, Platonem putãsse, diaphragma hunc usum habere, ut irascibilem animę vim in corde contentam ab appetituvã, quę in hepate residet, distinguat: propterea primus illi diaphragmatis & nomen imposuit; quamvis, ut idem Galenus ibid. refert, veteres imitatus etiam *εγερτων* vocabulo usus sit. Aristoteles quid senserit, ex precedenti problemate liquet. Verũ Galenus ibidem Aristotelẽ carpit, quod primariũ illius officium ignorãrit. Magnę enim & per quã necessariã actioni deputatũ est: cum respirationis sit *δραστηριον*: & quidẽ, ut idẽ lib. de caus. Respir. interpretatur, libera, quam in violentã vocat: quę scil. placido spirandi motu penẽ est insensilis. Fibris namq; contractis, expirationi: laxatis, inspirationi servit. Esse autẽ hujus actionis instrumentũ, ex suprà

ex supra dictis patet: quia leso diaphragmate, respiratio statim of-
 fenditur. Non esse autem principaliter propterea factū, ut medium
 ventrem ab imo separaret, impedirētq, quō minus cor, principum
 facultatum sedes, à terris habitibus, qui è culinā expirant, contur-
 baretur, vel structura ejus declarat. Quippe septa nostri corporis,
 qua partes solū à se invicem secernunt, unam eandēmq, substan-
 tiam habent. Probat hoc corpus falciforme, dextrā cerebri partem
 à sinistra sejungens: septum nasi, quod supra ossum: infrā cartila-
 gineum, nares discludens: septū cordis ventriculos ejus dirimens:
 mediastinū pulmones in duas partes dividens. At diaphragma cir-
 culos habet duos: unum tendinosum, in medio, tanquā in centro si-
 tum: alterum carneum, illum undiquaq, ambientem: anteriùs sterno
 & costis spurjjs: posterius supremis lumborum vertebrae duobus
 validissimis ligamentis annexum. Mirabili in super formā don-
 natum est, ut piscem, quem Rajam vocant, referat. Διχότοιον præ-
 terea est in structurā & actione. Nam duas habet venas à trunco
 vena cava, phrenicas dictas: duas arterias ab arteriā magnā: duos
 nervos ab infimis cervicis vertebrae: duas membranas, superio-
 rem à pleurā: inferiorem à peritoneo: duos circulos, carneum &
 tendinosum: duo foramina, dextrum pro ascensu vena cava, &
 sinistrum pro descensu œsophagi ad ventriculum: duo ligamenta
 superioribus lumborum vertebrae inserta: duplicem actionem, in-
 spirationem & expirationem. Ex quibus perspicuum est, diaphra-
 gma ad majus & nobilius aliquod opus, quam ad simplicem & nu-
 dam vitalium ac naturalium viscerum diremptionem conditum
 esse. Ne tamen Platonis & Aristotelis opinio planè rejici
 videatur, distinguimus inter primarium & secundarium usum.
 Primarius est, in servire respirationi libera: teste Galeno loc. citatis: nimirū
 l. de caus. resp. l. 7. adm. an. 5. & 8. l. 8. adm. an. 2. & l. 7. loc. aff. 4. Propterea
 scribit Averoës, Galeno, primo hujus usus inventori, gratias esse agendas.
 Secundarius est triplex. Primus qui à Platone in Timæo & Aristotele l. 3.
 part. an. c. 10. expositus, & modo declaratus. Secundus hypochondria venti-
 lare instar stibelli: quo nomine Hippocrates illud l. 1. de morb. mul. διαπνῶν
 τῆς κάτω κοιλίης, respiratorium imi ventris appellat. Tertius facum juvare
 excretionem: auctore Galeno l. 7. uf. part. c. 15. l. 7. uf. part. c. 21. & l. 2. de
 mot. muscul. cap. 9. Comprimentibus enim musculus abdominis, facis sur-
 sum protrudi possent, nisi diaphragma deorsum propelleret.

F I N I S.

01 A 6570

ULB Halle

002 937 867

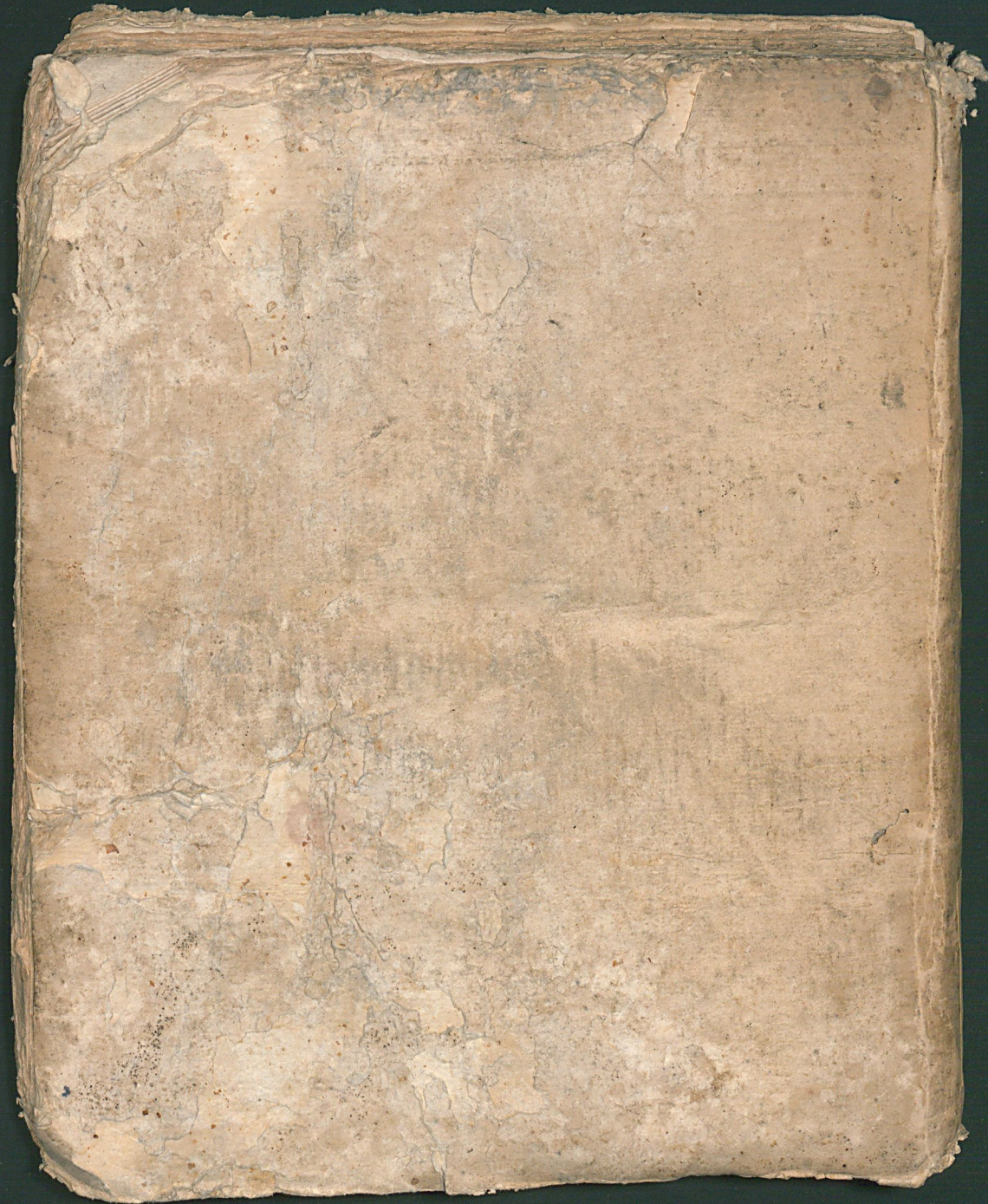
3

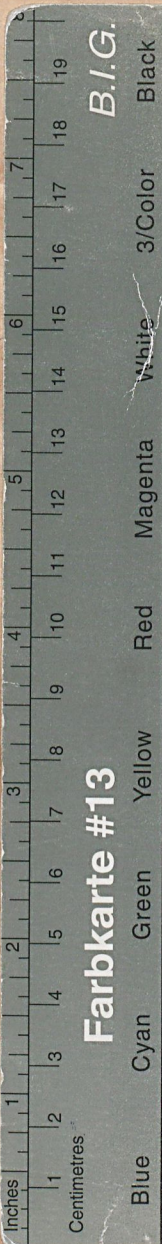

12

1017

Farbkarte #13

B.I.G.

TATIO
 ICA
 VARTA:
tensum Aca-
rosita:
 DE
 SEBIZIO
 ore ac Pro-
 dico:
 THOMA
 ENSI,
 ORATI,
annes Andrea.
 XXIV.